

307

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 19 listopada 1983 r.

w sprawie postępowania dyscyplinarnego przeciwko adwokatom i aplikantom adwokackim.

Na podstawie art. 95 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 1982 r. Nr 16, poz. 124, Nr 25, poz. 187 i z 1983 r. Nr 5, poz. 33) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Postępowanie w sprawach o przewinienia dyscyplinarne adwokatów i aplikantów adwokackich prowadzi się na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 1982 r. Nr 16, poz. 124 i z 1983 r. Nr 5, poz. 33), zwanej dalej „ustawą”, i niniejszego rozporządzenia.

2. W zakresie nie uregulowanym przepisami wymienionymi w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Sąd dyscyplinarny rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 3. 1. Sąd dyscyplinarny orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu.

2. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 4. Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna dla członków adwokatury oraz przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, chyba że zachodzą wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego wypadki prowadzenia postępowania przy drzwiach zamkniętych.

§ 5. 1. Nadzór nad działalnością sądu dyscyplinarnego sprawuje prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, który czynności z tym związane wykonuje osobiście lub przez delegowanego przez siebie członka tego sądu.

2. Nadzór nie może wkraczać w dziedzinę orzecznictwa.

§ 6. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

§ 7. Obsługę kancelaryjną sądu dyscyplinarnego wykonuje właściwa okręgowa rada adwokacka, a obsługę Wyższego Sądu Dyscyplinarnego — Naczelna Rada Adwokacka.

Rozdział 2

Strony, obrońcy i pełnomocnicy.

§ 8. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel, obwiniony oraz pokrzywdzony.

§ 9. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym

jest rzecznik dyscyplinarny okręgowej rady adwokackiej lub Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 10. 1. Rzecznik dyscyplinarny działa z ramienia rady adwokackiej, która go wybrała, i jest związany jej poleceniami co do prowadzenia dochodzenia, postępowania przed sądem dyscyplinarnym i wnoszenia środków odwoławczych.

2. Odmowa wszczęcia dochodzenia lub umorzenie dochodzenia prowadzonego przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego wymaga zatwierdzenia przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego w toku dochodzenia decyduje rada adwokacka, która go wybrała. O wyłączeniu zastępcy rzecznika dyscyplinarnego decyduje rzecznik dyscyplinarny. W postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym o wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy decyduje sąd.

4. Na wniosek właściwej miejscowo okręgowej rady adwokackiej, obwinionego, jego obrońcy lub z urzędu — Naczelna Rada Adwokacka może ze względu na dobro postępowania przekazać prowadzenie dochodzenia rzecznikowi dyscyplinarnemu innej okręgowej rady adwokackiej.

§ 11. Obwinionym jest adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

§ 12. 1. Obwiniony lub członek jego najbliższej rodziny może ustanowić obrońcę spośród adwokatów, a jeżeli obwinionym jest aplikant adwokacki — także spośród aplikantów adwokackich.

2. W razie gdy obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, sąd dyscyplinarny wyznacza mu obrońcę z urzędu, jeżeli:

- 1) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do pochyłości obwinionego,
- 2) postępowanie toczy się po śmierci obwinionego.

3. Sąd dyscyplinarny może wyznaczyć obwinionemu obrońcę z urzędu także w innych uzasadnionych wypadkach.

§ 13. 1. Obwiniony w każdym stadium dochodzenia może przeglądać akta sprawy oraz zgłaszać wnioski dowodowe.

2. Na wniosek obwinionego jego obrońca może być obecny przy składaniu wyjaśnień przez obwinionego.

§ 14. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego pokrzywdzony jest w szczególności uprawniony do:

- 1) zgłaszania wniosków, brania udziału w dokonywanych czynnościach oraz zadawania pytań obwinionemu, świadkom i biegłym,
- 2) wniesienia odwołania od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia lub o umorzeniu dochodzenia,
- 3) wniesienia odwołania od orzeczenia sądu dyscyplinarnego kończącego postępowanie.

2. Pokrzywdzony może ustanowić pełnomocnika spośród adwokatów.

3. W uzasadnionym wypadku sąd dyscyplinarny wyznacza pokrzywdzonemu, który nie jest w stanie osobiście dochodzić swoich praw, pełnomocnika spośród adwokatów.

Rozdział 3

Dochodzenie dyscyplinarne.

§ 15. Rzecznik dyscyplinarny prowadzi dochodzenie na skutek uchwały rady adwokackiej, polecenia Ministra Sprawiedliwości lub zawiadomienia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego.

§ 16. 1. Okręgowa rada adwokacka lub rzecznik dyscyplinarny przeprowadzają postępowanie wyjaśniające, jeżeli posiadane wiadomości wymagają zbadania, czy istnieją podstawy do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego. Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż jeden miesiąc.

2. Rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dostarczył podstaw do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego. Z treścią tego postanowienia rzecznik dyscyplinarny zapoznaje obwinionego i umożliwia mu złożenie wyjaśnień do protokołu lub na piśmie.

§ 17. 1. Po powzięciu wiadomości wskazujących na istnienie przewinienia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny może:

- 1) wszcząć i prowadzić dochodzenie dyscyplinarne,
- 2) odmówić wszczęcia dochodzenia lub wszczęte umorzyć,
- 3) przekazać sprawę właściwemu organowi, informując o tym osobę lub instytucję, która wniosła zawiadomienie, oraz adwokata lub aplikanta adwokackiego, którego sprawa dotyczy.

2. Jeżeli wiadomość o przewinieniu dyscyplinarnym dotyczy członka organu adwokatury innego niż organ zespołu adwokackiego, właściwa okręgowa rada adwokacka niezwłocznie przekaże sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu Naczelnej Rady Adwokackiej.

3. Rzecznik dyscyplinarny zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, a w sprawach prowadzonych na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy — doręcza Ministrowi Sprawiedliwości odpisy postanowień o zamknięciu dochodzenia lub o jego umorzeniu, jak również odpis wniosku skierowanego do dziekana rady adwokackiej o ukaranie.

4. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia prokuratora. Zawiadomienie to rzecznik przesyła prokuratorowi również wtedy, gdy znamiona przestępstwa ściganego z urzędu ujawnią się dopiero w toku dochodzenia.

§ 18. 1. W toku dochodzenia rzecznik dyscyplinarny może się zwracać o dokonanie poszczególnych czynności do rzeczników dyscyplinarnych innych rad adwokackich.

2. Przy prowadzeniu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny uprawniony jest do zgłaszania wniosków przewidzianych w § 28 ust. 5 i 6 do właściwego sądu rejonowego.

§ 19. 1. Rzecznik dyscyplinarny może odmówić wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, jeżeli uzna, że okoliczności sprawy nie dają podstaw do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

2. Rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, jeżeli zebrany materiał nie daje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia.

§ 20. 1. Postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego lub o jego umorzeniu wraz z uzasadnieniem dotęcza się stronom, a także prezesowi sądu wojewódzkiego lub prokuratorowi wojewódzkiemu, jeżeli dochodzenie toczyło się na skutek ich zawiadomienia. Od postanowienia takiego przysługuje stronom odwołanie do sądu dyscyplinarnego.

2. W sprawach wszczętych na polecenie Ministra Sprawiedliwości, w których rzecznik dyscyplinarny umorzył postępowanie, Ministrowi Sprawiedliwości przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego.

§ 21. Dochodzenie prowadzone przez rzecznika dyscyplinarnego powinno być zakończone w ciągu trzech miesięcy od daty otrzymania uchwały rady adwokackiej, polecenia wszczęcia postępowania lub zawiadomienia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego. W wypadkach szczególnie uzasadnionych właściwa rada adwokacka może przedłużyć ten termin na dalszy okres ściśle oznaczony, nie dłużej jednak niż na trzy miesiące.

§ 22. 1. Przed sporządzeniem aktu oskarżenia rzecznik dyscyplinarny umożliwia obwinionemu zapoznanie się z zebranymi dowodami oraz złożenie wyjaśnień do protokołu lub na piśmie.

2. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia dochodzenia, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o jego zamknięciu i ogłasza je obwinionemu.

3. W ciągu czternastu dni od daty zamknięcia dochodzenia rzecznik dyscyplinarny sporządza akt oskarżenia i niezwłocznie wnosi go do właściwego sądu dyscyplinarnego, zawiadamiając o tym obwinionego i pokrzywdzonego.

4. Akt oskarżenia w wypadkach określonych w § 17 ust. 2 rzecznik dyscyplinarny Naczelnej Rady Adwokackiej wnosi do sądu dyscyplinarnego izby adwokackiej innej niż ta, której członkiem jest obwiniony.

Rozdział 4

Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym.

§ 23. Sąd dyscyplinarny wszczyną postępowanie po otrzymaniu aktu oskarżenia wraz z całością materiałów dochodzenia.

§ 24. 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich w różnych izbach adwokackich, właściwy jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można — sąd dyscyplinarny izby, w której okręgu wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne.

3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli ustalenie właściwości w myśl ust. 2 nie jest możliwe, rozstrzyga Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

4. W razie gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Wyższy Sąd Dyscyplinarny wyznaczy inny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy.

5. W sprawach, w których prowadzenie dochodzenia zostało przekazane na podstawie § 10 ust. 4 rzecznikowi dyscyplinarnemu innej rady adwokackiej, właściwy jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której radzie adwokackiej przekazano dochodzenie.

6. W sprawach, w których ustalono właściwość sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji na podstawie przepisów ust. 3—5, oskarżycielem jest rzecznik dyscyplinarny izby, której sąd dyscyplinarny rozpoznaje sprawę, chyba że oskarżenie objął rzecznik dyscyplinarny Naczelnej Rady Adwokackiej lub z jego upoważnienia rzecznik dyscyplinarny innej izby adwokackiej.

§ 25. 1. Po otrzymaniu aktu oskarżenia prezes sądu dyscyplinarnego wydaje niezbędne zarządzenia przygotowujące rozprawę, a jeżeli uzna, że należy uzupełnić dochodzenie lub zachodzą okoliczności wyłączające ściganie albo uzasadniająco umorzenie postępowania na podstawie art. 85 ustawy, wnosi sprawę na posiedzenie. W wypadku postanowienia o uzupełnieniu dochodzenia zwraca akta właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu.

2. Jeżeli akt oskarżenia odpowiada warunkom formalnym, prezes sądu dyscyplinarnego zarządza doręczenie jego odpisu obwinionemu.

§ 26. 1. Na rozprawę wzywa się obwinionego, jego obrońcę i rzecznika dyscyplinarnego. O terminie rozprawy zawiadamia się pokrzywdzonego, jego pełnomocnika oraz kierownika zespołu adwokackiego, którego obwiniony jest członkiem.

2. W zawiadomieniu o rozprawie skierowanym do stron wymienia się wyznaczony skład orzekający sądu dyscyplinarnego.

3. Prezes sądu dyscyplinarnego zarządza wezwanie świadków i biegłych oraz przedstawienie innych dowodów wskazanych w akcie oskarżenia, a w miarę potrzeby także zgłoszonych przez strony przed rozpoczęciem rozprawy.

4. Udział rzecznika dyscyplinarnego w rozprawie jest obowiązkowy.

5. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, chyba że sąd dyscyplinarny uzna ich obecność za konieczną.

§ 27. 1. Członek sądu dyscyplinarnego podlega wyłączeniu na zasadach przewidzianych w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

2. Wniosek o wyłączenie może być złożony w terminie zawitym siedmiu dni od otrzymania zawiadomienia o terminie rozprawy. Jeżeli przyczyna wyłączenia doszła do wiadomości strony później, termin ten liczy się od chwili dowiedzenia się o tej przyczynie.

3. Jeżeli po wysłaniu zawiadomienia o terminie rozprawy nastąpiła zmiana składu sądu dyscyplinarnego, termin, o którym mowa w ust. 2, biegnie od chwili dowiedzenia się o tym fakcie przez wnioskodawcę. Wniosek można złożyć najpóźniej do chwili rozpoczęcia rozprawy.

§ 28. 1. Sąd dyscyplinarny może wzywać i przesłuchiwać świadków i biegłych. Świadców zamieszkałych poza okręgiem izby mogą być przesłuchiwać w trybie pomocy prawnej przez właściwy miejscowo sąd dyscyplinarny.

2. Jeżeli świadek nie może się stawić z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, sąd dyscyplinarny zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swego składu. Strony mają prawo brać udział w tej czynności.

3. Zwolnienie świadka lub biegłego od przyrzeczenia zależy od uznania sądu. Jeżeli któraś ze stron tego zażąda, świadek lub biegły składa przyrzeczenie.

4. Przypadające świadkom i biegłym należności wypłać się na zasadach obowiązujących w postępowaniu sądowym.

5. Karę za nie usprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę złożenia zeznań lub przyrzeczenia nakłada na świadka lub biegłego — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

6. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — właściwy sąd rejonowy.

§ 29. 1. Rozprawę rozpoczyna odczytanie aktu oskarżenia. Akt oskarżenia odczytuje rzecznik dyscyplinarny, po czym następuje przesłuchanie obwinionego.

2. Materiały sprawy za zgodą stron mogą być bez odczytania uznane przez sąd dyscyplinarny w całości lub w części za materiał dowodowy.

3. Sąd dyscyplinarny może zarządzić przerwę w rozprawie.

4. Sąd odracza rozprawę w razie niestawiennictwa rzecznika dyscyplinarnego, jak również obwinionego, którego obecność uznano za konieczną (§ 26 ust. 5). Sąd może odroczyć rozprawę w razie niestawiennictwa świadka lub biegłego albo z innej ważnej przyczyny.

§ 30. 1. Jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, rzecznik dyscyplinarny zarzucił obwinionemu inne przewinienie oprócz objętego aktem oskarżenia, sąd dyscyplinarny może za zgodą stron rozpoznać na tej samej rozprawie sprawę w zakresie rozszerzonym o nowe zarzuty lub odroczyć rozprawę.

2. W razie odroczenia rozprawy rzecznik dyscyplinarny wnosi nowy lub dodatkowy akt oskarżenia.

§ 31. Rozprawę kończą przemówienia stron, pełnomocników i obrońców, przy czym ostatni głos przysługuje obwinionemu.

§ 32. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd dyscyplinarny wymierza kary za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w razie orzeczenia kar upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany,
- 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną,
- 3) przy karach pieniężnych samoistnych i dodatkowych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych,
- 4) kary przeniesienia siedziby i zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlegają łączeniu z karami upomnienia, nagany i karą pieniężną,
- 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach różnorodnych i kary wydalenia z adwokatury wymierza się karę łączną wydalenia z adwokatury, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.

3. Zasady przewidziane w ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia łącznego.

§ 33. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół.

§ 34. 1. Po zamknięciu rozprawy i odbyciu narady przewodniczący ogłasza stronom orzeczenie podpisane przez skład orzekający, przytaczając ustnie jego motywy.

2. W sprawach szczególnie zawitych sąd dyscyplinarny może odroczyć ogłoszenie orzeczenia najwyżej na trzy dni.

§ 35. 1. Sąd dyscyplinarny z urzędu uzasadnia na piśmie orzeczenia, od których przysługuje odwołanie, oraz orzeczenia wydane w drugiej instancji.

2. Uzasadnienie orzeczenia powinno być sporządzone na piśmie w ciągu czternastu dni.

3. Odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem doręcza się stronom, a jeżeli ustanowiono obrońcę lub pełnomocnika strony — odpis orzeczenia doręcza się obrońcy lub pełnomocnikowi.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne przed dziekanem rady adwokackiej.

§ 36. 1. Dziekan rady adwokackiej może wymierzyć członkowi izby karę upomnienia, jeżeli charakter przewinienia dyscyplinarnego wskazuje że kara taka będzie wystarczająca.

2. W postępowaniu dyscyplinarnym przed dziekanem rady adwokackiej nie prowadzi się dochodzenia. Dziekan może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające osobiście lub przez wyznaczonego członka rady adwokackiej, przy czym konieczne jest umożliwienie obwinionemu złożenia wyjaśnień do protokołu lub na piśmie.

3. Zawiadomienie o ukaraniu dokonany w trybie przewidzianym w ust. 1 powinno zawierać oznaczenie rady adwokackiej, której dziekan karę wymierzył, datę, imię i nazwisko obwinionego, określenie przewinienia dyscyplinarnego, rozstrzygnięcie, wskazanie zastosowanych przepisów oraz uzasadnienie.

4. Do doręczenia zawiadomienia o ukaraniu przez dziekana stosuje się odpowiednio przepisy § 35, z tym że odpis zawiadomienia doręcza się również rzecznikowi dyscyplinarnemu Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 37. 1. W toku prowadzonego dochodzenia rzecznik dyscyplinarny może zaniechać wniesienia aktu oskarżenia do sądu dyscyplinarnego i skierować wniosek o ukaranie do dziekana rady adwokackiej.

2. Jeżeli dziekan odmówi ukarania lub w ciągu czternastu dni kary nie wymierzy, rzecznik dyscyplinarny prowadzi dalej dochodzenie stosownie do przepisów rozdziału 3.

Rozdział 6

Środki odwoławcze.

§ 38. 1. Odwołanie przysługuje stronom od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w pierwszej instancji oraz w wypadkach przewidzianych w ustawie w terminie czternastu dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

2. Odwołanie wraz z odpisami dla stron wnosi się do sądu lub organu, który wydał zaskarżone orzeczenie. Sąd lub organ w ciągu siedmiu dni od daty wpływu przekazuje akta sprawy sądowi dyscyplinarnemu właściwemu do rozpoznania odwołania albo pozostawia odwołanie bez

biegu, jeżeli zostało wniesione po upływie terminu lub przez osobę nieuprawnioną.

3. Od postanowienia o pozostawieniu odwołania bez biegu przysługuje odwołanie.

§ 39. Rozpoznając odwołanie od wymierzenia kary przez dziekana rady adwokackiej, sąd dyscyplinarny może utrzymać w mocy wymierzoną karę, uniewinnić obwinionego lub umorzyć postępowanie albo sprawę przekazać do uzupełnienia postępowania wyjaśniającego lub dochodzenia.

Rozdział 7

Postępowanie przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

§ 40. 1. Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wyznacza rozprawę odwoławczą, a jeżeli odwołanie wniesione zostało po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalne z mocy ustawy — kieruje sprawę na posiedzenie.

2. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozstrzyga na posiedzeniu o dopuszczeniu nowych dowodów; może też postanowić uzupełnienie postępowania dowodowego, zlecając te czynności rzecznikowi lub jednemu ze swych członków.

§ 41. Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

§ 42. Oskarżycielem przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 43. W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym, przy czym pierwszy głos przysługuje stronie odwołującej się, a jeżeli obie strony się odwołały — oskarżycielowi.

§ 44. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje sprawę w granicach odwołania, bierze jednak z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego oraz rażące naruszenie przepisów o postępowaniu.

2. Orzeczenie podlega zmianie na korzyść obwinionego lub uchyleniu niezależnie od granic odwołania, jeżeli jest ono oczywiście niesprawiedliwe.

§ 45. Wyższy Sąd Dyscyplinarny może orzec na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środki odwoławcze.

§ 46. 1. Po rozpoznaniu środka odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie albo uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.

2. Jeżeli pozwalają na to zebrane dowody, Wyższy Sąd Dyscyplinarny zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla orzeczenie w całości lub w części i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu w innym składzie.

§ 47. Przepisy § 40, 41, 44, 45 i 46 stosuje się odpowiednio do postępowania odwoławczego przed sądem dyscyplinarnym.

Rozdział 8

Tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

§ 48. 1. Postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych może

zapada na rozprawie lub na posiedzeniu. Od postanowienia przysługuje odwołanie.

Przed wydaniem postanowienia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych sąd dyscyplinarny umożliwia złożenie wyjaśnień, jeżeli obwiniony uprzednio ich nie złożył. Od obowiązku tego można odstąpić w stosunku do adwokata lub aplikanta adwokackiego pozbawionego wolności.

3. Sąd dyscyplinarny przesyła Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu odpis postanowienia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

4. Decyzje w sprawie tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych, wydana na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy, doręcza się obwinionemu i właściwej radzie adwokackiej z pouczeniem o przysługujących środkach odwoławczych.

§ 49. Okres tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych zalicza się na poczet kary dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych.

Rozdział 9

Wykonanie prawomocnych orzeczeń.

§ 50. 1. Sąd dyscyplinarny, którego orzeczenie dyscyplinarne uprawomocniło się, przesyła najpóźniej w ciągu czternastu dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia jego odpis właściwej radzie adwokackiej do wykonania, a Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Naczelnej Radzie Adwokackiej — do wiadomości. Pokrzywdzonemu doręcza się odpis orzeczenia tylko wówczas, gdy wnosi on odwołanie od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji lub gdy orzeczenie to zostało w innym wypadku przez instancję odwoławczą zmienione lub uchylone.

2. Karę przeniesienia siedziby wykonuje Naczelna Rada Adwokacka. W tym wypadku organ, którego orzeczenie dyscyplinarne się uprawomocniło, przesyła jego odpis do wiadomości właściwej okręgowej radzie adwokackiej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

3. Odpis prawomocnego orzeczenia dołącza się do akt osobowych ukaranego.

§ 51. Datę rozpoczęcia i zakończenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych ustala po otrzymaniu odpisu prawomocnego orzeczenia właściwa okręgowa rada adwokacka, która o powyższym zawiadamia ukaranego oraz kierownika zespołu adwokackiego — w celu wyznaczenia zastępcy do prowadzenia spraw powierzonych ukaranemu, a także Ministra Sprawiedliwości.

§ 52. 1. O tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych oraz karze dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych, przeniesienia siedziby i wydalenia z adwokatury zawiadamia się sądy, prokuratury i właściwe organy administracji państwowej w okręgu izby adwokackiej, w której adwokat lub aplikant adwokacki jest wpisany na listę, a w sprawie adwokata wykonującego zawód także w obsłudze prawnej — radę okręgową izby radców prawnych.

2. Jeżeli prawomocne ukaranie oraz tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych dotyczy adwokata wpisanego na listę obrońców wojskowych, zawiadomienie przesyła się Prezesowi Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

§ 53. Jeżeli ukarany nie wykonuje aktualnie zawodu adwokata w zespole adwokackim lub indywidualnie, odpis

prawomocnego orzeczenia przesyła się do wiadomości kierownikowi zakładu, w którym ukarany jest zatrudniony.

§ 54. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej dziekan okręgowej rady adwokackiej zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Rozdział 10

Wznowienie postępowania.

§ 55. 1. O wznowieniu postępowania orzeka sąd dyscyplinarny, chyba że postępowanie zakończone zostało orzeczeniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego lub Sądu Najwyższego; w takim wypadku właściwy jest sąd, który orzekał w sprawie jako ostatni.

2. Orzeczenie zapada w formie postanowienia. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego przysługuje odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

3. Wznowione postępowanie toczy się na zasadach ogólnych.

Rozdział 11

Odszkodowanie za nieuzasadnione tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

§ 56. Adwokat, któremu przysługuje na podstawie art. 84 ust. 1 i 2 ustawy roszczenie o utracony udział w dochodzie zespołu, zgłasza wniosek w sądzie dyscyplinarnym, który orzekał w tej sprawie w pierwszej instancji.

§ 57. Sąd dyscyplinarny doręcza wniosek, o którym mowa w § 56, właściwej izbie adwokackiej, wzywając ją do udziału w postępowaniu. Izbie adwokackiej przysługują prawa strony.

§ 58. 1. Jeżeli wniosek dotknięty jest istotnymi brakami, uniemożliwiającymi jego rozpoznanie, sąd dyscyplinarny wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni pod rygorem zwrotu wniosku.

2. Od postanowienia zarządzającego zwrot wniosku przysługuje odwołanie.

3. Zwrócony wniosek nie przerywa biegu przedawnienia określonego w art. 84 ust. 3 ustawy.

§ 59. W razie gdy prawidłowo wezwana izba adwokacka nie bierze udziału w postępowaniu, sąd dyscyplinarny może rozpoznać sprawę w czasie nieobecności jej przedstawiciela i wydać orzeczenie zaoczne.

Rozdział 12

Koszty postępowania.

§ 60. 1. Koszty postępowania pobiera się w formie opłaty zryczałtowanej na rzecz izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem.

2. Opłata zryczałtowana wynosi w razie ukarania:

1) karą upomnienia przez dziekana rady	—	1.000 zł,
a w postępowaniu zwykłym	—	2.000 zł,
2) we wszystkich innych wypadkach	—	od 3.000 do 6.000 zł.

3. Opłatę zryczałtowaną pobiera się za każdą instancję. W postępowaniu odwoławczym od wymierzenia kary

przez dziekana pobiera się opłatę jak za postępowanie zwykłe.

4. Przy wydawaniu orzeczenia łącznego wymierzone opłaty sumuje się.

5. Ściąganie opłaty zryczałtowanej należy do właściwej izby adwokackiej.

§ 61. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi w razie wydania orzeczenia o ukaraniu obwiniony, a w pozostałych wypadkach — izba adwokacka.

2. Jeżeli jednym orzeczeniem ukarano dwóch lub więcej obwinionych, opłatę zryczałtowaną ponosi każdy z nich z osobna.

3. Jeżeli w orzeczeniu nie określono opłaty zryczałtowanej, określa ją prezes sądu dyscyplinarnego. Od wydanego postanowienia przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 62. W sprawach dyscyplinarnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu ukończenia dochodzenia lub zakończenia sprawy w danej instancji, chyba że pozostają w sprzeczności z przepisami Prawa o adwokaturze.

§ 63. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: **S. Zawadzki**